

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoE/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515201635
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8515201635.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a sudcov JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Mariany Hirkovej v exekučnej veci oprávneného PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, proti povinnej Y. X. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XX, o vymoženie sumy 3 295,17 EUR s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 7Er/188/2015 - 29 zo dňa 21. decembra 2020 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora R.. R. I., Exekútorický úrad V., o udelenie poverenia, X.. Ako exekučný titul bol predložený rozhodcovský rozsudok vydaný Rozhodcovský súdom v Bratislave, sp. zn. XXXXX/XX zo dňa 01.12.2014. Nárok oprávneného bol založený Zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi oprávneným ako veriteľom a povinnou dňa 18.10.2013. S odkazom na § 52 a nasl., § 879j zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 44 ods. 2,3, § 243h ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, opierajúc sa o rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/122/2011, 6Cdo/1/2012, 6Cdo/135/2012 a tiež rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-40/08 Asturcom, využívajúc oprávnenie dané Exekučným poriadkom, preskúmal exekučný súd predložený exekučný titul a dospel k záveru, že uzavretá zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, na základe ktorej medzi oprávneným a povinnou vznikol spotrebiteľský vzťah. Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva predložená povinnej zároveň s uzavretou úverovou zmluvou, svedčí záveru, že táto zmluva nebola povinnou stranou individuálne dojednaná, pričom spôsob predloženia zo strany oprávneného sledoval vylúčenie takejto zmluvy z kontroly prijateľnosti zmluvných podmienok. Oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie formulárovej rozhodcovskej zmluvy povinnou, naopak, jej obsah, či uzavretie povinná nemala možnosť ovplyvniť. Rozhodcovská zmluva je preto s odkazom na § 53 ods. 5 OZ neplatná, obsahujúca neprijateľné zmluvné podmienky. Neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, ktorá nebola dojednaná individuálne, má za následok absenciu právomoci rozhodcovského súdu, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok predložený ako exekučný titul. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom a exekučný súd preto žiadosť o udelenie poverenia zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov konania vo výške 171,50 EUR. Namietal postup exekučného súdu, ktorý sa nezaoberal dôsledne povahou uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Oprávnený uviedol, že rozhodcovská zmluva vzhľadom na jej formu a proces uzavretia spĺňa charakter individuálneho dojednanania, a preto nemôže byť v žiadnom smere posudzovaná ako neprijateľná podmienka. Pri jej uzatváraní boli dodržané ustanovenia Zákona o rozhodcovskom konaní a podmienka písomnej

formy. Keďže rozhodcovská zmluva upravuje konanie pred rozhodcovským súdom len alternatívne, je zrejmé, že spotrebiteľovi ostalo právo a možnosť voľby, čo znemožňuje posúdenie takejto zmluvy ako neprijateľnej podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 4 písm. r/ OZ. Uzavretá rozhodcovská zmluva nebola podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, čo je v jej ustanoveniach priamo uvedené, pričom navyše povinná mala na výber rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť, resp. mala možnosť od zmluvy odstúpiť v lehote 14 kalendárnych dní od jej uzavretia. Individuálne dojednanie zmluvy vylučuje jej definovanie ako neprijateľnej podmienky, možnosť jednostranného odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy garantuje spotrebiteľovi možnosť zmeniť svoje rozhodnutie takúto zmluvu uzavrieť. Poukázal tiež na to, že povinná, spotrebiteľ, mala daný dostatočný priestor predloženú rozhodcovskú zmluvu dôkladne preštudovať, zväžiť jej uzavretie a následne sa slobodne rozhodnúť, čo potvrdila svojim podpisom na zmluve po primeranom a dostatočnom poučení. Na podporu svojich tvrdení oprávnený o.i. poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3M Cdo/14/2011, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21CoE/2011/2016, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4CoE/37/2017 a sp. zn. 43CoE/372/2013, rozsudku sp. zn. 17Co/9119/2015, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoE/4/2014.

3. Odvolací súd príslušný na rozhodnutie podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 9a Exekučného poriadku, v znení účinnom do 31.03.2017, v zmysle v zmysle § 243h ods. 1 tohto zákona. Vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že exekučný súd správne posúdil vzťah oprávneného, poskytovateľa úveru a povinnej ako vzťah spotrebiteľský. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa preto stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

5. Exekučný súd je podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku o.i. povinný skúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súd neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, je nutné konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu. Toto spolu s princípom dôslednej ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu dáva podklad pre taký postup exekučného súdu v konaní, ktorý mal za následok neudelenie poverenia. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011).

6. Súčasťou spisového materiálu je Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 18.10.2013. Zároveň s touto zmluvou bola zmluvnými stranami podpísaná rozhodcovská zmluva, ktorá obsahovala o.i. vyhlásenie, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky zmluvných strán vyplývajúce z uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred jedným z tam uvedených rozhodcovských súdov. O túto zmluvu oprel svoju právomoc rozhodovať spor rozhodcovský súd, ktorý vo veci vydal rozhodcovský rozsudok, oprávneným predložený ako exekučný titul.

7. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný význam zistenie, že rozhodcovská zmluva zo dňa 18.10.2013, uzavretá v priamej súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere medzi oprávneným a povinnou, nebola platne uzavretá, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy je základnou a nevyhnutnou podmienkou, bez ktorej rozhodcovský súd nie je oprávnený konať a rozhodovať vo veci.

8. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom exekučného súdu, že ak má byť rozhodcovská zmluva považovaná za prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán.

Forma uzavretej zmluvy bezpochyby svedčí záveru, že nedošlo k jej individuálnemu vyjednaníu zo strany spotrebiteľa. Rozhodcovská zmluva bola dlžníkovi, povinnej, predložená vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu zo strany spotrebiteľa, bez možnosti rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť. Skutočnosť, že text formulárovej zmluvy je spravidla vopred pripravený ako celok a nemožno ho meniť individuálnym dojednaním nepochybne svedčí tomu, že povinná nemala možnosť si rozhodcovskú zmluvu dojednať individuálne, s primeranou starostlivosťou zvážiť dôsledky tohto úkonu a prípadne rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť. Zmluvná podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť zmluvné podmienky formulárovej zmluvou. Zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľom nie je individuálne vyjednané sa považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pričom rozhodcovská zmluva uzavretá v takejto podobe je zároveň v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu.

9. Súdna kontrola zmluvných podmienok je plne opodstatnená aj v prípadoch, ak sú hlavný zmluvný vzťah a vedľajší vyjadrené na samostatných listinách, keďže ani pri tejto forme nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory vzniknuté v budúcnosti riešil rozhodca určený dodávateľom na predloženej tlačive. Charakteristickou črtou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu. To je aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis, pričom majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadal spotrebiteľ.

10. Pokiaľ oprávnený v podanom odvolaní tvrdí, že povinná mala možnosť od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť (bod 7/ rozhodcovskej zmluvy, ktorý stanovuje možnosť dlžníka odstúpiť od zmluvy v lehote 14 dní), svedčí to skôr o tom, že oprávnený sa spoliehal na nečinnosť spotrebiteľa, ktorý takýto úkon spravidla neučiní. Súdny takémuto konaniu oprávneného nemôžu poskytnúť ochranu, keďže je v rozpore s účelom a cieľom Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

11. Odvolací súd nemal najmenší dôvod na to, aby vylúčil predloženú rozhodcovskú zmluvu spod režimu súdnej kontroly neprijateľných podmienok len kvôli zdanlivej možnosti voľby, pred ktorým orgánom bude strana uplatňovať svoje právo. O neprijateľnú zmluvnú podmienku vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak spotrebiteľ síce má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, t.j. či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Povinný ako spotrebiteľ nemá na výber, ak bude žalovaný na rozhodcovskom súde.

12. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že aj pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veriteľia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej úverovej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, spravidla využíva pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd poukazuje na to, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednanie nedávalo zmysel. Takýto postup možno považovať za nekalooobchodnú prax.

13. Rozhodcovská zmluva, ktorá bola ako celok predformulovaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, navyše na geograficky neprijateľnom mieste, spĺňa charakteristiku nekalej zmluvnej podmienky, s odkazom na závery stanoviska Súdného dvora ES vo veci C-243/08 Pannon GSM Zrt., v ktorom sa o.i. konštatuje, že vopred stanovená zmluvná podmienka nedohodnutá individuálne, ktorá priznáva právomoc pre spory vyplývajúce z uzavretej zmluvy súdu v mieste sídla dodávateľa, či predajcu, spĺňa kvalifikáciu nekalej podmienky. Dojednanie, že súdom príslušným na prejednanie prípadných sporov zo spotrebiteľských zmlúv je všeobecný súd v sídle dodávateľa, je tak rovnako nutné považovať za nekalú podmienku. Vopred určený rozhodcovský súd v sídle veriteľa, oprávneného, tak bezpochyby spĺňa kritéria, aby bola táto zmluvná podmienka posúdená ako neprijateľná. Rovnako je možné takúto zmluvnú podmienku považovať za uzavretú v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011) v zmysle § 39 OZ, v súlade s generálnou klauzulou podľa § 53 ods. 1 OZ a konštatovať jej neplatnosť pre rozpor s § 53 ods. 5 OZ, v zmysle ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Je nepochybné, že v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy mal oprávnený ako dodávateľ služby zákonom explicitne zakázané dojednávať v typových zmluvách podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

15. Vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má za následok, že predložený rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom, rozsudkom, ktorý nemožno vykonať. Pre vykonanie exekúcie tak chýba základný predpoklad, právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Ak zohľadníme skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok v tejto veci vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť, vydaný rozsudok nie je platný, nemá právne účinky. Takýto rozsudok nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilé byť podkladom pred nariadenie exekúcie. Oprávnený tak nedisponuje právoplatným a vykonateľným exekučným titulom. Na splnenie tejto podmienky musí exekučný súd prihliadať v každom štádiu exekučného konania. Práva oprávneného v tomto prípade, vzhľadom na prelomenie zásady res iudicatae (t.j. definovanie rozhodcovského rozsudku zo dňa 01.12.2014, sp. zn. XXXXX/XX ako nulitného právneho aktu), vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnej prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde, nie sú dotknuté.

16. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacie námietky oprávneného nie sú dôvodné a súd prvej inštancie postupoval správne, keď podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

17. Odvolací súd preto postupom podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom rozhodnutí, ktorým sa exekučné konanie končí (§ 44 ods. 4 Exekučného poriadku).

19. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát krajského súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je možné podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).